

Kaj je novega povedal general Veljko Kadijević?

Ob izidu njegove zadnje knjige Protiudar – moj pogled na razpad Jugoslavije

Pripravil Marijan F. Kranjc

4. nadaljevanje

Ali je bil Edvard Kardelj glavni ideolog razgradnje Jugoslavije in glavni nosilec napadov na JLA?

Edvard Kardelj (1910–1979)
(Google, slike, 2012)

Iz prejšnjega poglavja smo lahko zaključili, da je general Kadijević označil maršala Tita za »**glavnega krivca**«¹ razpada Jugoslavije, obenem pa je tudi Edvarda Kardelja obtožil kot »**glavnega ideologa**« razgradnje te iste Jugoslavije. Zato je potrebno pogledati vse Kardeljeve grehe!

Še prej pa moram dodati svoje mnenje o medsebojni povezanosti maršala »Tita in tovarišev«, kakor jih je označil zgodovinar in akademik dr. Jože Pirjevec. Poznavajoč bivši sovjetski obveščevalni in partijski sistem, po katerem se je vršil izbor in postavljanje partijskih in drugih kadrov na politično-obveščevalne dolžnosti v bodočih satelitskih državah vzhodno-evropskega bloka, se moramo na kratko pomuditi pri kominternovski doktrini t. i. delegiranja kadrov. Gre za dve vrsti kadrov: partijske in izvenpartijske. Če bodo arhivi Kominterne v doglednem času potrdili, da je Josip Kopinič - Vazduh predlagal Josipa Broza - Valterja za šefa »balkanske sekcije« Kominterne in Lovra Kuharja (Prežihov

¹ Poleg navedb v 3. nadaljevanju, je to eksplicitno zatrdil tudi dr. Vuk Obradović, general-major in zadnji načelnik kabineta generala Kadijevića, da je že 19. septembra 1991 proglasil pokojnega maršala Josipa Broza – Tita za **največjega krivca razpada SFRJ**, Dr. Vuk Obradović, generalmajor, **Jedini preživeli posle izgubljene bitke**, Profil 16 Beograd, 1998

Voranc) za »zahodno-evropsko«, Tito pa zatem Edvarda Kardelja - Bevca za »srednjeevropsko« in Iva Ribarja - Lola za »balkansko« sekcijo, potem je na podlagi tega potrebno obravnavati tudi vse druge odnose, predvsem pa konkurenčne. Namreč, osnovni princip sovjetske obveščevalne doktrine je bil neprekinjeno preverjanje zvestobe, saj so le na ta način lahko preprečevali vdor tujih obveščevalnih služb. Če je Josip Broz - Valter predlagal Edvarda Kardelja na enega od kominternovskih položajev, potem je tudi razumljivo, da sta se medsebojno družila, sodelovala in spoštovala. Drugačen je bil odnos do druge sovjetske agenture, ki jo je Tito predlagal, kot je to Nkvd (Ivan Krajačić - Stevo, Aleksander Ranković - Leko) in JLA (generali Kosta Nadj, Ivan Gošnjak, Milan Žeželj, Nikola Ljubičić, morda tudi Veljko Kadrijević²) ali pa so sovjetske službe izbirale agente iz drugih struktur, meščanskih (dr. Dragiša Vasić), vojaških (general Draža Mihailović), partijskih (Andrija Hebrang, Sreten Žujović - Crni, Milovan Djilas). Veljalo je pač staro pravil prijateljstva, kdor pa ga je prekršil, je bil izobčen, zavržen, pa tudi likvidiran!

To samo mimogrede radi razumevanja odnosov Tito – Kardelj in ostali.

General Kadrijević je mnenja, da je bil do 1962³ razvoj SFRJ pozitiven, nakar se je zavrgla ideja jugoslovanstva, pa so na dan prišli posamezni nacionalizmi. S to »**prvo in glavno napako** je dejansko podpisana smrtna obsodba drugi Jugoslaviji« (str. 64). Kot glavna krivca je seveda označil prav Tita in Kardelja, ko je navedel, da so se razprave v jugoslovanskem političnem vodstvu, po »**Titovem kolebanju**, končale 1962 z zmago **Kardeljevega koncepta** Jugoslavije, ki se bo pozneje pokazal kot **koncept razpada Jugoslavije**« (str. 65).

Tako je **ustava iz leta 1974** označena kot »ustavno-pravna osnova«, ki je Jugoslavijo vodila naravnost k razpadu. Iz »Kardeljeve ustave« so izhajale dve karakteristike: onemogočeno je uspešno funkcioniranje države in možnost, da se država **razbije na ustavni način!**

General Kadrijević pri tem našteva poglavitne grehe navedene ustave, predvsem pa neučinkovitosti kolektivnega vodstva države – Predsedstva SFRJ, prevelike pristojnosti ZIS, izenačen položaj pokrajin z republikami, kar je razbilo Srbijo, **napačen razvoj OS SFRJ**, ki je omogočil formiranje **republiških vojsk**, primat republiških ustav pred zvezno in podobno.

Poleg tega, da je general Kadrijević zavrgel Kardeljev sistem socialističnega samoupravljanja, mu je seveda najbolj zameril na kvazi teoriji o »**oboroženem narodu**« (str. 72), kakor tudi vsi poznejši ukrepi, da se razbije JLA!

² Na spletnih straneh Googla je mogoče zaslediti tudi domneve, da je verjetno general Veljko Kadrijević dobil zatočišče oz. politični azil v Rusiji 2000 v času vladavine Putina in Medvedjeva ravno na podlagi poprejšnjega sodelovanja z eno od sovjetskih obveščevalnih služb, leta 2008 pa tudi rusko državljanstvo. Mnogi so doslej špekulirali, da je bil general Veljko Kadrijević bolj naklonjen Američanom, ker je v Fort Leavenworthu, Kansas, obiskoval 1963 enoletno komandno-štabno akademijo (ne pa West Point, sicer znano vojaško akademijo, ki traja štiri leta). Seveda, navadne špekulacije brez arhivov!

³ M. F. K., **Balkanski vojaški poligon**, CD, Pro-Andy Maribor, 2008, str. 69 in 70 – spor med pristaši administrativnega socializma in samoupravljanja

V III. poglavju z naslovom **Važnejši dogodki v končni fazi razbijanje SFRJ** je general Kadrijević v uvodnem podpoglavju **Napadi na JLA v Sloveniji** zapisal, da so napadi na JLA v Sloveniji predstavljali »začetek končnega udarca na obstoj jugoslovanske države« (str. 91), zatem pa je dodal:

»Na čelo vseh napadov **iz Slovenije na JLA**, po času in pomenu, stoji **Kardeljeva koncepcija razbijanja enotnosti in učinkovitosti OS Jugoslavije** vsebovana v **Ustavi 1974**. Tedaj in tudi pozneje se je preko oboroženih sil nastopalo **proti jugoslovanski državi**« (str. 91).

General Kadrijević je zatem nanizal vse naglavne Kardeljeve grehe, ki sem jih že omenil v predhodnem nadaljevanju, zato jih ne gre ponavljati.

Ker je Edvard Kardelj umrl 1979, Tito pa leto dni kasneje, to prav gotovo nobeden od njiju ne bi dovolil, da se dogodki razvijajo kakor so se kmalu zatem zvrstili na tleh Jugoslavije.

General Kadrijević je zatem brez relevantnih dokazov nanizal najvažnejše dogodke, ki so zvrstili po naslednjem vrstnem redu:

- **Oktober 1984** na sestanku izbranih funkcionarjev Slovenije je bila sprejeta odločitev, da se gre v »**odprti politični napad na JLA**«, ki ga bo vodila »**mladinska organizacije Slovenije**« s svojimi sredstvi informiranja in zahtevala »**reformo JLA**« (str. 91).
- **Napadi na JLA** so bili podprti s strani vodstva SR Slovenije, okrepljeni so **1988 ob ustavnih spremembah**, zatem pa so bili v funkciji neposrednih priprav za »**secesijo Slovenije od Jugoslavije**« in oblikovanja »**lastne vojske**« (str. 93), da bi se sredi leta 1991 sprevrgli v oborožene napade.
- Enote JLA so po 26. juniju 1991 v **dveh dneh** vzpostavile mejno-carinski režim, po napadu TO Slovenije pa se je JLA odločila, da se bo **umaknila** iz Slovenije.

S tem dejanjem je razbijanje SFRJ prešlo v **zaključno fazo**, saj je »teorija domin« neizprosna, ker podiranje domin ni mogoče zaustaviti.

Verjetno se bodo zaustavile nekje na mejah »beograjskega pašaluka«, saj smo nedavno slišali samozvanega kosovskega voditelja, da razmišlja o združitvi vseh **Albancev v enotno državo!**

Kdo je že to napovedal?

Kakšen protiudar je napovedal general Kadrijević bomo zvedeli šele v zadnjem nadaljevanju ...

Najprej pa o tem, zakaj JLA ni izvedla vojaškega udara? Gre za najbolj kontraverzno poglavje o tem, kako preprečiti razbijanje Jugoslavije⁴, zato o tem v naslednjem nadaljevanju.

⁴ Formalno se je to začelo 22. februarja 1990, ko je štab vrhovnega poveljstva začel razpravo o "nadaljnem razvoju koncepcije splošnega ljudskega odpora" oziroma z glavnim problemom "vloga JLA pri nevtralizaciji notranjega sovražnika". Pri tem naj bi tudi modificirali novo nalogo JLA: "Braniti samo tiste narode, ki žele živeti v Jugoslaviji in mirna razdružitev s tistimi, ki tega ne žele!" Seveda o tem javnost, tudi vojaška, ni bila seznanjena. Po pričevanju Jovića mu je general Kadijević že kmalu zatem (26. aprila 1990) prvič poročal, da so načrti za izredne razmere v Sloveniji in na Hrvaškem že pripravljeni!

Šele v avgustovski (1990) izredni številki Vojnega dela smo lahko brali obširno razpravo z naslovom *Dograditev splošne ljudske obrambe v luči sprememb v svetu in Jugoslaviji*. Glavni referat pod naslovom *Spremembe v sodobnem svetu in njihove implikacije na dograditev koncepcije splošne ljudske obrambe in oboroženih sil SFRJ* je podal generalmajor prof. dr. Radovan Radinović (tudi moj drugi mentor za teoretično generalsko nalogo). Bil je odličen analitik in njegova stališča so pogostokrat prevladala pri strateških vojaško-političnih ocenah. Kot primer samo navajam njegovo oceno o TO, po kateri bi v krizni situaciji "izrazile popolno lojalnost" republiškem vodstvu! Zato je verjetno potem tudi sledil tisti ukaz o odvzemu orožja nekaterim TO. General Radinović je bil kot načelnik inštituta za strateške študije JLA tudi osnovni kreator vojaške politike in zato tudi osovražen v nekaterih sredinah. Baje mu že očitajo zgrešene vojaško-politične in strateške ocene.